

Projektamn:	Systemdemonstrator för grön omställning
Projektägare:	REGION VÄSTERBOTTEN
RUS prioriterad område:	1. Västerbotten - en nytänkande och smart region
RUS delprioritering:	1.1 Kapacitet för samverkan och samhandling
Berörda län/Kommun:	Västerbotten
Sökt belopp:	744 000 kr
Sökt projektkostnad:	1 860 000 kr
Projektperiod:	2025-01-01 - 2025-12-31

Förstudien genomförs av Region Västerbotten med målet att ta fram koncept för systemdemonstrator för grön omställning. Det består av:

(1) en samverkansplattform för innovativt samskapande och samhandling där regionens nyckelaktörer tillsammans kan stärka, hålla samman, synkronisera och följa upp utvecklingsinsatser.

(2) en samlad, flexibel innovationsmiljö där aktörer kan visualisera, testa och demonstrera olika lösningar som kan bidra till regionens utvecklingsmål.

(3) att utforska och utveckla ett AI-stöd som bidrar till att öka kapaciteten och förbättra förmågan till samverkan, samhandling och innovation.

Projektets målgrupp omfattar offentliga organisationer, företagsfrämjande aktörer, SMF, akademi/ forskningsaktörer, idéburna organisationer och sociala företag. Förstudien ska i samverkan med Region 10, North Sweden Cleantech, Uminova Innovation och Digital Impact North bygga kapacitet hos nyckelpersoner och utveckla/testa nya mötesplatser och processer.

Förslag till beslut

BIFALL:

REGION VÄSTERBOTTEN beviljas **744 000** kr, dock högst **40,00** % av godkända kostnader uppgående till 1 860 000 kr för projektet *Systemdemonstrator för grön omställning* för projektperioden 2025-01-01 - 2025-12-31. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken och i förekommande fall förordning (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag). Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens *Agenda för hållbar finansiering* och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekten *Sammanhållen region* och i hög grad till prioritetshöjande aspekten *Hållbar regional tillväxt*.

Projektet följer intentionerna i RUS prioritering 1. Västerbotten - en nytänkande och smart region och delprioritering 1.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region				X	
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt			X		
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					

Sammanfattande bedömning

Projektet följer intentionerna i RUS prioritering 1. Västerbotten - en nytänkande och smart region och delprioritering 1.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

Det finns en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad som ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs. Projektet är avgränsad från sökandes ordinarie verksamhet i fråga om aktivitet, tid och resurser.

Sökande har på ett bra sätt beskrivit på vilket sätt hållbarhet beaktas i planering, genomförande och uppföljning av projektet. Som exempel anges en grundförutsättning för projektet att genom hållbarhet och att vara inkluderande uppnås bästa resultat av förstudien. Ytterligare exempel på hur projektet beaktar hållbarhetsfrågor är att sökande identifierat utmaningar men jämställdhet inom innovationsekosystemen.

Ekonomisk hållbarhet beaktas i och med att målet med projektet är att främja Västerbottens innovationsekosystem, vilket har som syfte att stärka innovationer i länet och på så sätt främja ekonomisk hållbarhet.

Ansökan bedöms i hög grad bidra till prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region då projektet är väl förankrat bland aktörer spridda i länet. Det är särskilt positivt att sökande samverkar med organisationer i länets glesbygd. Projektet bedöms också vara förankrad i länets innovationsstrategi.

Projektet bedöms också bidra till hållbar regional tillväxt genom att titta på sätt som samlar innovationsekosystemen samt verkar för att män och kvinnor ska kunna ta del av detta på lika villkor.

Sammanfattningsvis föreslås ansökan bifallas.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Ansvarig strateg: Jonas Larsson

Projekt-PM

ÄrendelD
20369635

Diarie-nr
REGAC 320-2024

Sammanfattning

Förstudien genomförs av Region Västerbotten 2025010120251231 med målet att ta fram koncept för systemdemonstrator för grön omställning. Det består av:

(1) en samverkansplattform för innovativt samskapande och samhandling där regionens nyckelaktörer tillsammans kan stärka, hålla samman, synkronisera och följa upp utvecklingsinsatser.

(2) en samlad, flexibel innovationsmiljö där aktörer kan visualisera, testa och demonstrera olika lösningar som kan bidra till regionens utvecklingsmål.

(3) att utforska och utveckla ett AI-stöd som bidrar till att öka kapaciteten och förbättra förmågan till samverkan, samhandling och innovation.

Projektets målgrupp omfattar offentliga organisationer, företagsfrämjande aktörer, SMF, akademi/ forskningsaktörer, idéburna organisationer och sociala företag.

Förstudien ska i samverkan med Region 10, North Sweden Cleantech, Uminova Innovation och Digital Impact North bygga kapacitet hos nyckelpersoner och utveckla/testa nya mötesplatser och processer.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Norra Sverige har blivit nyckelspelare i den gröna omställningen samtidigt som utvecklingen är komplex och går snabbt. Det pågår iett mycket stort antal enskilt väl genomtänkta projekt och aktiviteter som bidrar till grön samhällsutveckling och samhällsomvandling.

Nuläget kännetecknas av ett antal komplexa utmaningar som behöver adresseras:

- Det pågår många projekt relaterade till grön omställning. Projekten drivs ofta parallellt utan tillräcklig samordning, vilket innebär att kunskaper och resurser inte delas eller nyttjas optimalt. Detta begränsar regionens förmåga att maximera effekterna av de olika initiativen.

- Trots att det finns täta och kunskapsintensiva miljöer kring universitet och forskningsinstitut, saknas ofta strukturer och processer för bredare samverkan mellan olika sektorer och geografiska områden. SMF deltar i begränsad omfattning i forsknings- och innovationsinsatser, vilket hämmar deras potential att bidra till och dra nytta av den gröna omställningen.

- Det finns ett behov av att utveckla nya, flexibla innovationsmiljöer som kan stötta utvecklingen i hela regionen. Miljöerna behöver kunna anpassas efter specifika behov som pekas ut i regionens strategier för smart specialisering. För närvarande finns en

koncentration av resurser och kunskap i några få områden, vilket skapar obalanser i utvecklingen.

- Trots Västerbottens position som föregångare i grön omställning, finns stora utmaningar kopplade till att lösa regionens kompetensbehov. Konkurrenten om talang, idéer och investeringar gör att regionen behöver stärka sin attraktionskraft genom att skapa ökat utrymme för kreativitet, innovation och samverkan mellan olika aktörer.

- Även om det finns en insikt om att digital teknik och AI kan vara ett innovativt verktyg i omställningsarbetet, saknas det för närvarande en bredare och mer integrerad användning av dessa.

- Bristande samordning resulterar i slöseri med tid och resurser. Det saknas en komponent i systemet som på ett innovativt och effektivt sätt kan frigöra resurser och skapa synergier mellan olika aktörer och projekt. Genom att utveckla en systemdemonstrator utmaningar inte bara adresseras utan även kopplas samman i ett systemintelligent helhetsperspektiv som optimerar samverkan och resursanvändning.

Detta är nyckelfrågor för den utmaning som beskrivs i den utlysning i ERUF Övre Norrland, Sök finansiering för forsknings- och behovsdriven innovation, då samhällsomvandlingen ställer ökade krav på omställning mot hållbart samhälle och insatser behövs för att Västerbotten ska bli en attraktiv plats att leva och driva företag i. Förstudien ska undersöka hur Västerbotten kan utvecklas till systemdemonstrator för grön omställning genom att skapa flexibla hållbara innovationsmiljöer, kreativa mötesplatser, bidra till samverkan mellan aktörer i regionen och utreda hur ny teknik kan nyttjas för att bidra till samverkan. I regionerna finns kunskapsintensiva miljöer främst i orter med närhet till universitet. För att hela regionen ska ha samma möjlighet behövs nya flexibla innovationsmiljöer. Förstudien bidrar till flexibla innovationsmiljöer där innovationer i prioriterade områden får möjlighet att utvecklas i hela regionen.

Förstudien ligger i linje med Regionala utvecklingsstrategin för Västerbotten 2020-2030 och inriktningen Föregångare i omställning där insatser ska bidra till att länet blir en föregångare i omställningen till ett cirkulärt samhälle med beredskap för klimat- och miljöförändringar, Regionala Innovationsstrategin för Västerbotten 2022-2030, dess ambition och insatser för att utvecklas som innovationsmotor för hållbar utveckling inom styrkeområdena Skoglig bioekonomi, Hållbara energisystem, Besöksnäring och Digitalisering samt till utvecklingen av Västerbottens S3 Road Map som syftar till att bli bättre i smart specialisering med lokala, skraddarsydda missions.

De utmaningar som adresseras ska bidra till de fem utpekade globala hållbarhetsmål, mål 5, 9, 10, 11 o 13.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

Målet med förstudien är ett framtaget koncept för en systemdemonstrator för grön omställning, som kan utvecklas inom ett genomförandeprojekt. Syftet är att regionen som systemdemonstrator ska utvecklas till en plats med miljöer och mötesplatser för dialog, utveckling och test av metoder, instrument och innovationer för att lösa viktiga samhällsutmaningar. Konceptet kommer bestå av tre delar:

(1) en samverkansplattform för innovativt samskapande och samhandling där regionens nyckelaktörer tillsammans kan stärka, hålla samman, synkronisera och följa upp utvecklingsinsatser.

(2) en samlad, flexibel innovationsmiljö där aktörer kan visualisera, testa och demonstrera olika lösningar som kan bidra till regionens utvecklingsmål.

(3) att utforska och utveckla ett AI-stöd som bidrar till att öka kapaciteten och förbättra förmågan till samverkan, samhandling och innovation.

Trots att detta är en förstudie kommer den att leda till konkret nytta för målgruppen. Som exempel kan nämnas att 25 personer kommer att delta i en kompetenshöjande och teambildande insats och därigenom erhålla relevant kunskap och nätverk. Fem tematiska, kreativa och tvärssektoriella workshops kommer att bidra till nya samarbeten, innovationer och projekt som kan bidra till att lösa viktiga samhällsutmaningar. Genom att utforma och utveckla ett AI-stöd för regional utveckling kommer målgruppen att kunna effektivisera sin omvärldsbevakning och sitt samskapande.

Den grundläggande idén med systemdemonstratorn förbättra förutsättningarna att tillsammans, på ett inkluderande och hållbart sätt, arbeta för att lösa utmaningar som stödjer hållbar samhällsutveckling och grön omställning. De utmaningar som adresseras ska bidra till de fem utpekade globala hållbarhetsmålen, mål 5, 9, 10, 11 och 13.

Förstudien syftar till att utveckla ett koncept för en systemdemonstrator för grön omställning, som senare kan utvecklas inom ett eller flera genomförandeprojekt. Syftet är att regionen som systemdemonstrator ska utvecklas till en plats med miljöer och mötesplatser för dialog, utveckling och test av metoder, instrument och innovationer för att lösa viktiga samhällsutmaningar.

På lång sikt förväntar vi oss, om det framtagna konceptet förverkligas, att Västerbotten och hela norra Sverige kommer att kunna maximera effekten av insatser som görs inom den gröna omställningen, samtidigt som vi skapar förutsättningar för en mer, långsiktigt hållbar, resilient regional utveckling där lokala och regionala värden kan realiseras. Målet är att bli en region dit man kommer för att tillsammans utforska, utveckla och testa idéer som bidrar till att lösa globala samhällsutmaningar.

Om förstudiens framarbetade koncept förverkligas förväntas vi oss att målgrupperna förändrar sitt beteende genom att etablera ny samverkan, samarbetar med nya sektorer, branscher och aktörer, utvecklar arenor, kluster och nätverk, använder resurseffektiv teknik, metod och processer, utvecklar/etablerar test- och demonstrationsmiljöer och tillsammans utvecklar områden för strategiska satsningar (smart specialisering).

De utmaningar som adresseras ska bidra till de fem utpekade globala hållbarhetsmålen, mål 5, 9, 10, 11 och 13.

Målgrupp

Primär målgrupp:

Offentliga organisationer

Sekundära målgrupper:

Akademi och forskningsaktörer

Företagsfrämjande aktörer
Idéburna organisationer
Små och medelstora företag
Sociala företag

Projektets hållbarhetsaspekter

Den grundläggande idén med systemdemonstratorn förbättra förutsättningarna att tillsammans, på ett inkluderande och hållbart sätt, arbeta för att lösa utmaningar som stödjer hållbar samhällsutveckling och grön omställning. Den skapar alltså i sig förutsättningar för hållbarhet, ekologiskt, socialt och ekonomiskt. De utmaningar som adresseras ska bidra till de fem utpekade globala hållbarhetsmålen, dvs mål 5, 9, 10, 11 och 13.

I planeringen av förstudien har vi genomfört en hållbarhetsanalys enligt Tillväxtverkets modell med hållbarhetstrappan där vi på den grundläggande nivån har analyserat målgruppens sammansättning med avseende på kön, bakgrund, etnicitet, ålder m m. Vi kommer inom förstudien att arbeta i en projektgrupp bestående av representanter från projektägaren och upphandlade konsulter där vi eftersträvar jämställd representation. Projektgruppen kommer arbeta nära varandra och ha regelbundna avstämningsmöten där alla får information och har möjlighet att ge feedback. En samverkansgrupp ska sättas samman med representanter från förstudiens samverkansparter. Samverkansgruppens uppgift är att tillsammans med projektägaren följa projektet, analysera vad som fungerar bra och inte, utveckla metoder och arbetssätt och bidra till det koncept som ska utvecklas. För att upprätthålla ett inkluderande arbetssätt kommer regelbundna möten att hållas där alla samverkansparter deltar och bidrar med kompetens, erfarenheter och synpunkter. Alla utfall av aktiviteter, leveranser och resultat presenteras för alla i projektgruppen så att alla får möjlighet att ge sina synpunkter innan eventuell presentation för externa aktörer. Aktuell projektpersonal besitter stor erfarenhet och kunskap inom hållbarhetsfrågor, både genom sina nuvarande befattningar och tidigare uppdrag. Vi deltar regelbundet i externa projekt, antingen som samarbetspartners eller projektägare, där hållbarhet och horisontella kriterier är centrala delar. Vår kompetens inom området utvecklas kontinuerligt och omsätts praktiskt både i planeringen och genomförandet av aktiviteter samt i arbetet med implementering och för att säkerställa långsiktig hållbarhet. Förstudien kommer att ske i nära dialog med kompetens inom inkluderande innovation hos Region Västerbotten.

Förstudien tar sin utgångspunkt i rapporten Pilotprogram för inkluderande innovation: Erfarenheter från en regional testbädd för ett jämställt och inkluderande innovationsekosystem presenteras erfarenheter från projektet Regional innovationsledning i Västerbotten. Rapportens utgångspunkt är att regionens nuvarande innovationsekosystem har en tydlig mansdominans, vilket medför att innovationsfrämjande stöd och resurser fördelas ojämnt med hänsyn till branscher och grupper. I förstudien kommer vi därför att arbeta med praktiska insatser inom fyra områden för att bidra till inkluderande innovation som anges i rapporten, dvs inom områdena Innovationsutveckling, Evenemang, Kommunikation och Projekt.

Genomgång av arbetspaketens påverkan på de globala hållbarhetsmålen redovisas i anslutning till respektive arbetspaket.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Klumpsumma	1 860 000
Summa kostnader	1 860 000
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	1 860 000
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	1 860 000

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
Region Västerbotten 2321000222	372 000
Tillväxtverket	744 000
Total offentlig kontantfinansiering	1 116 000
Total offentlig finansiering	1 116 000
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	744 000